

A Magyar Köztársaság Nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Magosi Rózsa ügyvéd (7621 Pécs, Jókai u. 9.) és dr. Gál Sándor ügyvéd (7623 Pécs, Szilágyi D. u. 17.) által képviselt **I. rendű felperes neve** (I. rendű felperes címe) I. r. és a dr. Boronkai Zsolt ügyvéd (7624 Pécs, Rákóczi u. 24-26.) által képviselt **II.rendű felperes neve** (II. rendű felperes címe) II. r. felperesnek a dr. Joó Gábor Zsolt ügyvéd (7621 Pécs, Széchenyi tér 2.) által képviselt **I. rendű alperes neve** (I. rendű alperes címe) I. r. és a dr. Rozman András ügyvéd (7000 Sárbogárd, Asztalos u. 1.) által képviselt **II.rendű alperes neve** (II. rendű alperes címe) II. r. alperesek ellen szavatossági igény érvényesítése és kártérítés iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 2007. július 12. napján kelt 9.P.21.003/2003/111. számú ítélete ellen az I. r. felperes által 114. és 117., a II. r. felperes által 116. és az I. r. alperes 115. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az I. r. alperest az I. r. alperes felé terhelő tőkemarasztalás összegét 13.606.129 (tizenhárommillió-hatszázhatvanegyszázhuszonkilenc) forintra leszállítja azzal, hogy ezen összegből az I. r. alperes kamatfizetési kötelezettsége 10.490.000 (tízmillió-négyszázkilencvenezer) forint után 2003. szeptember 23-tól, 2.866.129 (kettőmillió-nyolcszázhatvanhatvanegyszázhuszonkilenc) forint után 2002. december 31-től, 250.000 (kettőszázötvenezer) forint után 2003. szeptember 1. napjától kezdődően áll fenn. Ezt meghaladóan tekinti az I. r. felperes I. r. alperessel szembeni keresetét elutasítottnak.

Kötelezi az I. r. felperest, hogy fizessen meg az I. r. alperesnek 15 napon belül 380.000 (háromszáznyolcvanezer) forint elsőfokú perköltséget.

Az állam javára fizetendő elsőfokú illeték összegét az I. r. felperes tekintetében 540.000 (ötszáznegyvenezer) forintra felemeli, az I. r. alperes tekintetében 360.000 (háromszázhatvanezer) forintra leszállítja.

Kötelezi az I. r. felperest 1.035.000 (egymillió-harmincötezer) forint, az I. r. alperest 765.000 (hétszázhatvanötezer) forint le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére, az állami adóhatóság külön felhívására az állam részére.

Kötelezi az I. r. felperest, hogy fizessen meg az I. r. alperesnek 15 napon belül 72.000 (hetvenkettőezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az I. r. alperest, hogy fizessen meg a II. r. felperesnek 15 napon belül 507.000 (ötszázhétezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az I. r. alperest, hogy fizessen meg az állami adóhatóság külön felhívására 900.000 (kilencszázezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg egyenként a II. r. alperesnek 310.000-310.000 (háromszáztízezer-háromszáztízezer) másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével az I. r. felperes I. r. alperessel szembeni keresetének részben, a II. r. felperes I. r. alperessel szembeni keresetének pedig teljes egészében helyt adott, a II. r. alperessel szemben mindkét felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a felperes által a L. P. és L. Rt.-től lízingelt MASSAY FERGUSON típusú kombájnnal 2002. november 12-i meghibásodásának oka szerelési hiba volt, hogy az I. r. alperes, mint a kombájn eladója a hibátlan teljesítésért jótállási felelősséget vállalt, a jótállás alapján őt terhelő javítási kötelezettségének nem tett eleget, illetve a javítást követően a kombájnt a birtoklásra jogosult I. r. felperesnek nem adta ki. Megállapította azt is, hogy a perben nem álló lízingbeadó az I. r. alperessel megkötött szállítási szerződésből eredő szavatossági jogait az I. r. felperesre engedményezte, ezért az I. r. alperes szerződésszegéséből eredő kártérítési igény, valamint az elállás következtében visszajáró vételár érvényesítésére is az I. r. felperes jogosult. Az I. r. felperes részére járó összegből az elsőfokú bíróság 21.510.000 forintot a II. r. felperes, mint törvényi engedményes részére ítelt meg figyelemmel arra, hogy a II. r. felperesi biztosító társaság a kombájnnal bekövetkezett kárt a felperes részére ezen összeg erejéig megtérítette.

Az I. r. felperes által érvényesített egyes kártérítési igények közül az elsőfokú bíróság a javítás elmaradása, illetve a kijavított kombájn kiadásának megtagadása miatt felmerült többletköltség címén érvényesített 5.827.480 forint összegből 2002. évre 1.478.000 forintot, 2003. évre pedig 2.621.900 forintot tartott indokoltnak, az elmaradt haszon címén előterjesztett 1.578.000 forint összegű igényből pedig 1.388.129 forintot teljesített. A 2002. december 31. napjáig megfizetett 3.630.361

forint kamat, késedelmi kamat, ügyviteli szolgáltatási díj és felmondási költség megtérítése iránti keresetet teljes egészében alaptalannak találta, álláspontja szerint a felmondásra a felperes felróható magatartása miatt, a lízingdíjfizetés elmulasztása következményeként került sor. Alaptalannak találta a felperes 1.000.000 forint összegű elmarad haszon iránti kártérítési igényét a Sz.-i Gazdanapokkal, valamint a kombájnnal együtt vásárolt csőtörő adapterrel kapcsolatosan is. A felperesi kártérítési igényt az elsőfokú bíróság a Ptk. 310. §-ára hivatkozással bírálta el.

Az I. r. felperes elállását az elsőfokú bíróság jogszerűnek ítélete, megállapította azt, hogy az elállás folytán az eredeti állapot helyreállítása eredményeként az I. r. alperes a kombájn vételárának visszafizetésére köteles, a visszatérítendő összegből 21.510.000 forintot a törvényi engedményes, 10.490.000 forintot pedig az I. r. felperes javára ítélt meg. A felperesek és az I. r. alperes vonatkozásában az elsőfokú bíróság megállapította azt, hogy a peren felmerült költségeiket maguk viselik.

A felperesek II. r. alperessel szembeni keresetét az elsőfokú bíróság alaptalannak találta, álláspontja szerint a II. r. alperes a felperes lízingbeadójával szemben jótállási felelősséget nem vállalt, így vele szemben ezzel kapcsolatos igények nem érvényesíthetők.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek és az I. r. alperes jelentettek be fellebbezést.

Az I. r. felperes fellebbezésében a marasztalási összeg kereset szerinti felemelését, és ennek megfizetésére II. r. alperes egyetemleges kötelezését kérte, az elsőfokú eljárás során előadottakat nagyrészt fenntartotta, azt az elállást követő időre érvényesített kártérítési követeléssel kapcsolatban annyiban változtatta meg, és e kártérítési igény ténybeli és jogi alapjaként arra hivatkozott, hogy az I. r. alperes mulasztása miatt nem volt olyan anyagi helyzetben, hogy új kombájnt vásároljon, mert az I. r. alperes az elállás folytán visszajáró vételár megfizetésével késedelembe esett. Hivatkozott még arra is, hogy a lízingbeadó felmondásának oka, a lízingdíj nem fizetése a perbeli káresemény következménye, így az ezzel kapcsolatban bekövetkezett felperesi kárért is felelősséggel tartozik az I. r. alperes. Sérelmezte az 1.000.000 forint összegű Sz.-i Gazdanapokkal kapcsolatos igénye elutasítását is, előadta, hogy igényének jogalapja az, hogy az I. r. alperes az I. r. felperes tulajdonában álló vagyontárgyat azzal, hogy kiállította, használta, e használat ellenértéként azonban a felperesnek díjat nem fizetett. Az I. r. alperes fellebbezésével összefüggésben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A II. r. felperes fellebbezésében azt kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg, és az I. r. alperest terhelő marasztalási összeg megfizetésére a II. r. alperest az I. r. alperessel egyetemlegesen kötelezze.

Az I. r. alperes fellebbezésével összefüggésben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Az I. r. alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, és a felperesek kereseteinek teljes elutasítását kérte. Továbbra is állította, hogy a perbeli kombájn eladásakor jótállási felelősséget nem vállalt, hogy a kombájn meghibásodásának oka az I. r. felperesi rendeltetésellenes használat, és nem az I. r. alperes hibás teljesítése volt. A felperesek fellebbezésével összefüggésben előterjesztett ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

II. r. alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Az I. r. felperes és az I. r. alperes fellebbezése részben alapos, a II. r. felperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárás eredményeként a bizonyítékoknak a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti okszerű mérlegelésével a tényállást helyesen állapította meg, helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a perbeli kombájn a teljesítéskor a Ptk. 305. § (1) bekezdése értelmében hibás volt, az e körben felhozott indokokkal a másodfokú bíróság mindenben egyetért.

A Ptk. 305. § (3) bekezdése értelmében a kötelezett a hibás teljesítésért felelősséggel tartozik (kellékszavatosság). A Ptk. 248. § (1) bekezdése értelmében pedig, aki a szerződés hibátlan teljesítéséért szerződés vagy jogszabály alapján jótállásra köteles, ennek időtartama alatt a felelősség alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a hiba oka a teljesítés után keletkezett.

A kellékszavatosság illetve a jótállás alapján érvényesített igények esetén a jogosult jogi helyzete abban különbözik, hogy míg a kellékszavatosság alapján fellépő igényjogosultnak a hibás teljesítés tényét bizonyítania kell, a jótállás alapján fellépő jogosultat bizonyítási kötelezettség nem terheli, ugyanis a kötelezettnek kell bizonyítania, a hibátlan teljesítést. A perbeli esetben az I. r. alperes hibás teljesítése a fent kifejtettek szerint egyértelmű bizonyítást nyert. A jótállás illetve a kellékszavatosság alapján érvényesíthető igények a Ptk. 248. § (5) bekezdésére tekintettel azonosak, azaz mind a jótállás, mind a kellékszavatosság esetén a jogosultat a Ptk. 306. § (1) bekezdése szerinti jogosultságok illetik meg, így a perbeli esetben gyakorlatilag közömbös az, hogy az I. r. alperes a közte és a felperes lízingbeadója között létrejött szerződésben vállalt-e jótállási kötelezettséget, avagy sem, hiszen a bizonyított hibás teljesítés okán a perbeli kombájn kijavítására a Ptk. 306. § (1) bekezdés a) pontja értelmében - a Ptk. 305. § (3) bekezdésére tekintettel - szavatossági felelőssége alapján köteles volt.

Miután az I. r. felperes kártérítési igényének ténybeli alapja az az I. r. alperesi magatartás, hogy az I. r. alperes az őt terhelő javítási kötelezettségének nem tett eleget, illetve, hogy a kijavított kombájnt nem adta ki, az elállás jogalapjaként pedig

a felperes ugyanezen tényekre hivatkozott, a felperesi kereset körében az volt az elsődlegesen eldöntendő kérdés, hogy az I. r. alperes a perbeli kombájn javítására köteles volt-e avagy sem. Miután a fentiek szerint a hibás teljesítés bizonyított, közömbös, hogy a kötelezettsége szavatosság vagy jótállás alapján áll fenn.

Megjegyzi emellett a másodfokú bíróság, hogy egyetért az elsőfokú bíróság ítéletének azzal a jogi okfejtésével, hogy az I. r. alperes a közte és a felperes lízingbeadója között létrejött visszterhes szerződésben jótállási kötelezettséget vállalt, osztja az ezzel kapcsolatban felhozott indokokat is, hozzátéve, hogy a jótállás, akárcsak a Ptk. 305. §-a szerinti szavatosság egymással szerződéses jogviszonyban álló felek között kerülhet szóba. Mind a jótállás, mind a szavatosság a szerződés hibátlan teljesítéséért való felelősséget jelenti, mely a szerződés kötelezettjét terheli. A felperes lízingbeadója és az I. r. alperes között létrejött szerződés kötelezettje, a kombájn, mint dolog szolgáltatója az I. r. alperes volt, így akár szavatossági, akár jótállási felelőssége a felperes lízingbeadója felé kizárólag az I. r. alperesnek lehetett.

A II. r. alperes az I. r. alperes és a felperes lízingbeadója közti szerződésben szerződő félként nem vett részt, e szerződésnek kötelezettje nem volt, közte és a felperes lízingbeadója közt szerződéses jogviszony nem jött létre, így vele szemben az I. r. alperes és a felperes lízingbeadója közt létrejött szerződésre figyelemmel sem szavatossági, sem jótállási igényvel fellépni nem lehet.

Nem ért egyet a másodfokú bíróság - az alább részletezett indokok miatt - az elsőfokú bíróságnak azzal a jogi álláspontjával, hogy a felperes kártérítési követelésének jogalapja a Ptk. 310. § (1) bekezdése, azaz, hogy az I. r. alperes az I. r. felperes felé szerződésszegésért tartozik felelősséggel.

A perben irányadó tényállás szerint a szállító I. r. alperestől a perbeli kombájnt a L. P. és L. Rt. vevő vette meg, aki az I. r. alperes értesítése mellett a szállító I. r. alperessel szemben fennálló összes jogait - beleértve a garanciális és jótállási jogokat - a lízingbe vevő I. r. felperesre engedményezte. A Ptk. 328. § (1) bekezdése értelmében a jogosult követelését szerződéssel másra átruházhatja, vagyis az engedményezés a követelésre, nem pedig magára a jogviszonyra vonatkozik. Az engedményezés alapján a vevő helyet az I. r. felperes érvényesíthette az I. r. alperessel szemben a Ptk. 306. §-a szerinti jogokat akár az I. r. alperes jótállási, akár szavatossági felelőssége alapján, nem lépett azonban a szerződésben a lízingbeadó, mint jogosult (vevő) helyébe.

Az I. r. felperes a perben szavatossági igényként, mint engedményes elsősorban a kombájn kijavítását kérte, majd szavatossági igényét a Ptk. 306/A. §-a alapján megváltoztatva, a szerződéstől a Ptk. 306. § (1) bekezdés b) pontja alapján elállt, és az elállási jog gyakorlása folytán, az eredeti állapot helyreállításaként a visszajáró vételár iránti követelését érvényesítette.

Kártérítési követelést a lízingbeadó a felperesre nem engedményezett, miután a perben irányadó tényállás szerint a szállítási szerződés megszegésével a lízingbeadónak kára nem keletkezett. Következésképpen az I. r. felperes az I. r. alperessel szemben nem az engedményezési szerződés alapján, nem a hibás teljesítésből eredő rá engedményezett kártérítési igényt érvényesített. Az I. r. felperes kárigénye önálló, saját, a lízingbeadótól és a lízingszerződéstől független igény, amit a vele szerződéses kapcsolatban nem álló I. r. alperessel szemben a szerződésen kívül okozott kár megtérítésének szabályai szerint, a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján érvényesíthet.

E jogszabályhelyre alapított kártérítési igény körében a felperest terhelte a károkozó magatartás, és a kár bekövetkezése közti ok-okozati összefüggés bizonyítása. Károkozó magatartásként a felperes arra hivatkozott, hogy az I. r. alperes az I. r. felperes lízingbeadója felé fennálló kijavítási kötelezettségének nem tett eleget, majd pedig a kijavított kombájnt a felperes részére nem adta ki. E tények az eljárás során bizonyítást nyertek. A felperes bizonyította a perben, hogy az I. r. alperes általi teljesítés hibás volt, és ezáltal az I. r. alperest a Ptk. 306. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kijavítási kötelezettség terhelte. Bizonyítást nyert az a tény is, hogy ezen I. r. alperes kijavítási kötelezettségének 2003. július 4. napjáig nem tett eleget, ezt követően pedig a kijavított kombájnt 2003. július 4. és 2003. augusztus 5. között a lízingbeadó cég, ezt követően pedig az I. r. felperes, mint tulajdonos részére ki nem adta.

A felperesnek a fenti magatartásokkal összefüggően bekövetkezett káraiért áll fenn az I. r. alperes kártérítési felelőssége, azokért a károkért, melyek a miatt következtek be, hogy az I. r. felperes a perbeli kombájnt az I. r. alperes fent körülírt károkozó magatartása miatt nem birtokolhatta, nem használhatta, a hiányzó kombájn pótlása miatt költségei merültek fel, és elmaradt haszna is keletkezett.

A másodfokú bíróság a fenti jogi keretek között vizsgálva a felperesi kártérítési igényt az alábbiakra jutott:

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban, hogy az I. r. felperes 2002. november 12. napjától 2002. december 12. napjáig jogosult volt a kombájn birtoklására, és erre az időre a kombájn használatától az I. r. alperesi károkozó magatartása, azaz a javítás el nem végzése miatt esett el. 2002. december 12-ét követően a lízingbeadó felmondása folytán a perbeli kombájn birtoklására a jogcíme megszűnt, azt a káreseménytől függetlenül a lízingszerződés rendelkezéseire figyelemmel a felmondás következményeképpen semmiképpen nem használhatta volna. Abban is egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal, hogy a lízingdíjak fizetésének elmulasztása az I. r. felperes részéről nem hozható összefüggésbe a káreseménnyel. A 2002. november 15-i felszólítás szerinti lízingdíj hátralék esedékessége 2002. október 5. napja volt, ezt követően a káresemény időpontjáig, illetve még a felmondásig is lehetősége lett volna az I. r. felperesnek arra, hogy ezt rendezze. A lízingszerződés III/h. pontja értelmében az I. r. felperesnek a lízingdíjakat a káreseménytől függetlenül fizetnie kellett, a

káresemény az I. r. felperest sem a folyamatos, sem a hátralékos lízingdíjak megfizetése alól nem mentesítette.

A felperes tulajdonszerzésekor, azaz 2003. augusztus 5-én az I. r. alperes a kijavított kombájnt a I. r. felperesnek köteles lett volna kiadni, mert miután a kijavítás a Ptk. 306. § (1) bekezdés a) pontja szerint szavatossági kötelezettsége volt, a kijavításért ellenértéket nem igényelhetett, így őt a Ptk. 397. § (2) bekezdése szerinti zálogjog - követelés hiányában - nem illette meg. De nem illette meg a zálogjog az I. r. felperes korábbi, káreseményt megelőzően keletkezett vállalkozói díj tartozásának biztosítására sem, ugyanis a visszatartási jog a Ptk. 397. § (2) bekezdése alapján a vállalkozót csak az adott vállalkozási szerződés alapján birtokba került vagyontárgyakon illeti meg. Az I. r. alperes tehát a javítás megtörténtétől, azaz 2003. július 4. napjától kezdődően a Ptk. 193. § (1) bekezdése szerinti jogalap nélküli birtokos volt, a birtok tárgyát, azaz a kombájnt a felperes részére csak 2003. augusztus 5. napját követően volt köteles kiadni, ezt megelőzően a kiadás iránti igény a felperes lízingbe adóját illette meg.

Az elállással új jogi helyzet keletkezett, az elállást követően az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott jogszabályi rendelkezések szerint az eredeti állapot helyreállítása iránti igény lépett a kiadás iránti helyébe, az eredeti állapot helyreállításként pedig az I. r. alperes a nála lévő kombájnt megtarthatta, annak kiadására a továbbiakban nem volt köteles, ezért 2003. szeptember 22. napját követően a felperes a kombájnt birtokolni nem az I. r. alperes károkozó magatartása, hanem amiatt nem tudta, hogy a birtoklásra való jogcíme az elállás következtében megszűnt.

Az I. r. felperes az elállást követő időre érvényesített kárigény, mint ténybeli, és jogi alapját a másodfokú eljárás során megváltoztatta azzal, hogy már nem a birtok elvonása miatt, hanem az eredeti állapot helyreállítása folytán részére visszajáró vételár késedelmes megfizetése miatt kért kártérítést az I. r. alperestől. A Pp. 247. § (1) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni nem lehet, a kialakult bírói gyakorlat szerint a kereset ténybeli alapjának megváltoztatása meg nem engedhető keresetváltoztatás, amely a Pp. rendelkezései ütközik, ezért a módosított, megváltoztatott tényalapú kereseti kérelmet a másodfokú bíróság nem bírálta el. Az elsőfokú eljárás során előterjesztett ténybeli és jogi alapon pedig az elsőfokú bírósággal egyezően a kártérítési keresetet az elállást követő időre alaptalannak találta.

A fentiek tükrében lényegében egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban, hogy a bér munka igénybevételevel járó többletköltségként 2002. december 12-éig felmerült 1.478.000 forint, valamint ugyanebben az időszakban elmaradt haszonként jelentkező 1.388.129 forint megtérítésére a felperes alappal tarthat igényt. Nem ért azonban egyet a másodfokú bíróság az I. r. felperes 2003. évre érvényesített 2.621.900 forint összegű többletköltségével, mint kárigénnyel, 2003. évre ugyanis a felperes a fent írtak szerint kizárólag a 2003. augusztus 5. és 2003. szeptember 22. közti időszakban felmerült költségei megtérítését igényelhetette

volna, a becsatolt számlák közt azonban olyan, amelyik erre az időszakra eső költség felmerülését igazolta volna, nem volt fellelhető.

Az 2002. évi további költségigény és elmaradt haszon iránti igény elutasításával és annak felhozott indokaival a másodfokú bíróság egyetért. Oszítja az elsőfokú bíróság jogi álláspontját a lízingszerződés felmondása folytán keletkező felperesi költségekkel kapcsolatos kárigény, valamint a csőtörő adapter vételára utáni kamat, mint kár iránti igény elutasításával összefüggésben egyetért e körben a felhozott jogi indokokkal is.

A Ptk. 339. § 2. fordulata értelmében az I. r. alperes a kártérítés felelőssége alól akkor mentesült volna, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. Az I. r. alperes e körben arra hivatkozott, hogy a javításra nem volt köteles, egyrészt jótállási felelősség hiányában, másrészt pedig mert a káresemény oka nem a hibás teljesítés, hanem a felperes szakszerűtlen üzemeltetése és karbantartási kötelezettségének elmulasztása volt. A jogviszony körében a másodfokú bíróság fentebb már részletesen kifejtette álláspontját, a jogviszony hiányára való alperesi hivatkozás aaptalan, hozzátéve, hogy egyébként a fellebbezésében az I. r. alperes nem is vitatta azt, hogy jótállás hiányában is szavatossági kötelezettsége a perbeli kombájnnal kapcsolatban fennáll. A hiba oka pedig, szintén a fentebb kifejtettek szerint, kétséget kizáróan bizonyítást nyert nevezetesen, hogy a meghibásodást hibás szerelés, és nem a felperes mulasztása vagy üzemeltetési hiba okozta.

Az I. r. felperes kereseti kérelmének az a része, amelyben az I. r. alperes 1.000.000 forint megfizetésére kötelezését kérte - a fellebbezésben is kifejtettek szerint - nem kártérítési igény. Az I. r. felperes az I. r. alperest a kombájn öt napon át tartó használata miatt kérte díjfizetésére kötelezni anélkül, hogy ennek közelebbi jogcímét, jogszabályi alapját megjelölte volna. Vizsgálta ezért a másodfokú bíróság azt, hogy az I. r. alperest, mint ebben az időszakban már kétséget kizáróan jogcím nélküli birtokost milyen jogszabályi kötelezettségek terhelték a dolog tulajdonosával szemben. A jogalap nélküli birtoklásról rendelkező Ptk. 193. és azt követő §-ok nem adnak felhatalmazást a jogalap nélküli birtokos számára arra, hogy a dolgot használja. Az I. r. alperes azzal, hogy a perbeli kombájnt öt napra kiállította, vagyoni előnyhöz jutott a felperes rovására, hiszen amennyiben a felperesi kombájnt jogalap nélkül nem tartja birtokban, úgy ahhoz, hogy a vásáron kiállítani tudjon, bérelnie kellett volna, a kombájn kiállításával pedig nyilvánvaló célja üzleti haszonszerzés, ügyfelek, üzletfelek szerzése volt. Az I. r. alperes e vagyoni előnyt a Ptk. 361. § (1) bekezdése alapján a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint köteles az I. r. felperes részére megtéríteni. E vagyoni előny összegét a másodfokú bíróság a Ptk. 364. §-ára figyelemmel, a Pp. 206. § (3) bekezdése alapján állapította meg napi 50.000, összesen 250.000 forintban.

Az I. r. felperes további 10.490.000 forint, valamint a II. r. felperes 21.150.000 forint megfizetése iránti kereseti kérelmének jogalapja az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott Ptk. 320. § (1) bekezdésére figyelemmel a Ptk. 319. § (1) bekezdése. E

körben kiegészíti a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolását azzal, hogy a felperes a Ptk. 306. § (1) bekezdés b) pontja szerinti elállási jogot is, mint a lízingbeadó engedményese gyakorolta, e jogszerű elállás következménye az volna, hogy az I. r. alperes a vele szerződő lízingcégnak volna köteles a vételárát visszafizetni. Azzal azonban, hogy a lízingszerződés megszűnt, a lízingbeadóval az I. r. felperes elszámolt, és a gép tulajdonjogát az elállás előtt már megszerezte, a lízingbeadóról átszállt az I. r. felperesre a dolog kiadása, illetőleg a vételár visszafizetésére vonatkozó igény is, figyelemmel a lízingbeadó 2003. augusztus 5-i illetőleg 6-i nyilatkozataira.

A Ptk. 306. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a jogosult akkor állhat el a szerződéstől, ha a kötelezett a kijavítást nem vállalja vagy nem végzi el. A perbeli esetben az I. r. alperes, bár a kijavítást 2002. július 4-én elvégezte, azt azonban nem a Ptk. 306. § (1) bekezdés a) pontja szerint őt terhelő kötelezettség körében tette, hanem díjfizetés ellenében. A kijavítás ténye ezért jogilag nem jelenti a Ptk. 306. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kijavítási kötelezettség teljesítését, hanem annak megtagadását, melynek következményeként a felperes, mint engedményes élhetett a Ptk. 306. § (1) bekezdés b) pontja szerinti elállás jogával.

Az elállás következtében az eredeti állapot helyreállításaként a kombájn I. r. alperes által átvett vételárának visszafizetésére 21.150.000 forint erejéig a II. r. felperes, mint törvényi engedményes tarthat igényt, a fennmaradó része pedig az elsőfokú bíróság helyes döntése szerint az I. r. felperest illeti meg.

Az I. r. felperes I. r. alperessel szembeni fellebbezését tehát a másodfokú bíróság 250.000 forint összeg erejéig találta alaposnak, ezt meghaladóan alaptalannak, az I. r. alperes I. r. felperessel szembeni fellebbezését pedig 2.621.900 forint, azaz a 2003. évre megítélt többletköltség tekintetében és ennek erejéig találta alaposnak, ezt meghaladóan alaptalannak.

A felperesek II. r. alperessel szembeni fellebbezését a másodfokú bíróság teljes egészében alaptalannak találta, osztja az elsőfokú bíróságnak azt a jogi álláspontját, - a fentebb írt kiegészítéssel (6. oldal első bekezdés) - hogy a II. r. alperes a perbeli kombájnnal kapcsolatban sem szavatossági, sem jótállási felelősséget nem vállalt. Kiegészíti a másodfokú bíróság e körben az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolását még azzal, hogy a felperes kártérítési igényének jogalapja a II. r. alperessel szembe is csak a Ptk. 339. § (1) bekezdése lehetne, a felperes az általa érvényesített kárigényekkel összefüggésben azonban a II. r. alperes károkozó magatartására nem is hivatkozott. Kártérítési igénye a javítási kötelezettség elmulasztásából, illetve a birtok elvonásából ered, nem is állította, hogy a perbeli kombájn kijavítását a II. r. alperestől igényelte volna, a kombájnt nem a II. r. alperes birtokában volt, így a felperest a kombájn használatában a II. r. alperes semmiféleképpen nem akadályozta. Nem bizonyított, illetve nem is hozott fel a felperes olyan II. r. alperesi károkozó magatartást, amely az általa érvényesített bekövetkezett kárral összefüggésben állhatott volna.

A vételár visszafizetéséért a II. r. alperes egyetemleges felelősséggel nyilvánvalóan nem tartozik, a szállítási szerződés nem a II. r. alperessel jött létre, a vételárat nem a II. r. alperes vette át.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és az I. r. alperest terhelő tőkemarasztalás összegét az I. r. alperes eredményes fellebbezése folytán 2.621.900 forinttal csökkentette, illetve a felperes eredményes fellebbezése folytán 250.000 forinttal növelte, így összességében a marasztalás e két összeg különbözetével 15.978.029 forintról 13.606.129 forintra csökkent. Ezen összegből az I. r. alperes kamatfizetési kötelezettségét a vételárrész tekintetében a másodfokú bíróság nem érintette, tehát a 10.490.000 forint után változatlan, a 2002. évre megítélt 1.478.000 és 1.388.129 forint összeg utáni kamatfizetési kötelezettséget a másodfokú bíróság 2002. december 1. napjától, a Sz.-i Gazdanapokkal összefüggésben megítélt 250.000 forint kártérítési igény utáni kamatfizetési kötelezettséget pedig a kereset szerint 2003. szeptember 1. napjától állapította meg.

A felperes keresete 34.493.841 forint megfizetésére irányult, ebből 13.606.129 forint erejéig pernyertes, 20.887.712 forint erejéig pervesztes lett. Az elsőfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdését alkalmazta a perköltség megállapításnál, mely azonban a megváltozott marasztalási összegre figyelemmel már nem indokolt, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a nagyobb részt pernyertes I. r. alperes javára állapított meg elsőfokú perköltséget, oly módon, hogy a felperes által nyert és veszett pertárgyérték közti különbözet, azaz 7.281.583 forint 5 %-ának megfelelő, 437.000 forint ügyvédi munkadíjat határozott meg, melyet csökkentett 57.000 forint felperes által előlegezett szakértői díj 40 %-ával, 57.000 forinttal, így az I. r. alperes által az I. r. felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összege 380.000 forint. A feljegyzett 900.000 forint kereseti illeték 40 %-át az I. r. alperes, 60 %-át az I. r. felperes köteles az államnak megfizetni. Az elsőfokú perköltségre vonatkozó egyéb rendelkezéseket a másodfokú ítélet nem érinti.

A másodfokú eljárásban a felperes fellebbezésének értéke 18.514.812 forint volt, az I. r. alperes fellebbezésének értéke pedig a marasztalási összeg, azaz 15.978.029 forint. A felperesi fellebbezés eredménytelen volt, az alperes fellebbezése a megváltozott marasztalási összeg, azaz 13.606.129 forint erejéig eredménytelen, 2.371.900 forint erejéig eredményes volt. Így a másodfokú eljárásban is az I. r. alperes részére jár perköltség a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az általa nyert fellebbezési pertárgyértékek arányában, ennek összegét a másodfokú bíróság 72.000 forintban állapította meg.

Az I. r. felperes és az I. r. alperes is illeték-feljegyzési jog kedvezményében részesült, a feljegyzett 1.800.000 forint összegű fellebbezési illetékből az I. r. felperes az állam részére a saját fellebbezése folytán feljegyzett 900.000 forintot, valamint az alperes fellebbezése folytán feljegyzett illeték 15 %-át 135.000 forintot köteles megtéríteni, így összesen a felperes által fizetendő másodfokú illeték 1.035.000 forint. Az I. r. alperes pedig a saját fellebbezése folytán feljegyzett

900.000 forint összegű illeték 85 %-ának megtérítésére köteles fellebbezése eredménytelensége arányában.

Az I. r. alperesnek a II. r. felperessel szembeni fellebbezése teljesen alaptalan volt, köteles ezért megfizetni a II. r. felperes másodfokú eljárásban felmerült költségét (507.000 forint), valamint a II. r. felperessel szemben előterjesztett fellebbezése folytán feljegyzett 900.000 forint összegű fellebbezési illetéket.

A felperések II. r. alperessel szembeni fellebbezése alaptalan volt, ezért a II. r. alperes részére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján perköltség fizetésére kötelesek.

A feleket képviselő ügyvédek munkadíjának megállapítása a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésén, az illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezések pedig a Pp. 78. § (1) bekezdésére valamint az Itv. 74. §-ára figyelemmel a Kmr. 13. § (2) bekezdésén alapulnak.

P é c s, 2008. január 23.

Dr. Veszely Józsefné s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Ildikó s.k. előadó bíró, dr. Zóka Ferenc s.k. bíró